

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

דעת זקנים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

גליון מס': 415 פרשת: תוריע שבת קודש א' ניסן תשפ"ב (2 באפריל 2022 למניינם)

תל-אביב	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	18:41	19:38	20:14
חיפה	*18:23	19:36	20:17
באר שבע	18:30	19:38	20:14
	18:40	19:37	20:14

*לנוהגים 40 דק' 18:03

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

רופא חולי עמו ישראל

ע"י הצער שסובל, והבושה שמקבל, ומכריז על עצמו ברבים שיבקשו עליו רחמים (שבת סז). כל זה עוזר לו לתשובה ולרפואה ולטהרה, כי אין בחולי הצרעת חולי הגוף, אלא חולי הנפש של מדות רעות ומעשים רעים. (חזו"ניס לתורה). למעשה, יש ללמוד מכאן על כל חולי וכאב וצער שיש בעולם, שצריך ראשית לכוון שזה מה' יתברך בלבד, ולא בגלל מזג האוויר או תנועה לא נכונה וכיוצא בזה. ועוד, להרגיש כל צער, כאב, מיחוש, סכל שזה מה' יתברך שעושה לו כן באותו רגע. וכן הצער והבושה שמסביב ע"י עמידה בתור, וע"י בדיקות שעושים לו, וע"י תרופה שהיא מרה וע"י צילום ובדיקות שיש בהם חוסר כבוד וצער גופני ונפשי. כל זה חלק מהאמונה שאלו הם אביזרייה של המחלה שחייב לסבול. וכגודל הצער והקושי והאמונה שזה מהשמים, וכמוכן הרהורי תשובה עם כוונה להתעלות ולהתקדש הרי זה עוזר לתרופה של הרופא להועיל כי הרופא יודע קצת, והבן.

ויתכן לחדש, סגולה לרפואה, על כאב מסוים או צער שלא מפריע בעבודת ה', ואין בו חשש סכנה, שעדיף לא לחפש תרופה. אלא להתעורר ולהתחזק ולכוון שזה צערא דגופא מהשמים לטובתו וזה דומה למצורע, בבחינת בדרך ישב, מחוץ למחנה מושבו. כך כאב כזה שמרגיש בווד, שיעשה התבודדות והתבודדות והתעלות בעבודת ה'. ויכוון להרגיש כל רגע, וכל פעם ששורף או כואב או מגביל אותו, שזה מהשמים לטובתו. וזה כעין הנהגה של משה רבינו שלא רצה להתרפאות בפיו שהיה כבד פה, כדי להרגיש תמיד מעשה הנס שעשה לו ה' יתברך (עיין רמב"ן עה"ה בפסחה שמוט עה"פ כי כבד פה וכבד לשון אכילו).

יש בזה הקדוש (ס"פ האזינו), מעשה ברופא אחד צדיק, שאמר לחולה שאין לו תקנה לחולי בעיניו, ובודאי יהיה סומא, ועם כל זה אם יכוון להתקדש בעיניו - יבריא לחלוטין. ע"ש. ומכאן שהמצוה והאמונה מאירים ומרפאים האיברים לטובה. והרי זה בבחינת רוב חולים לחיים (קידושין ע"ה) וע"י טיפול רוחני יתרפא. ומפורש בגמרא (שבת ל"ג), חש בראשו הרי זה דומה כמי שנתנהו בקולר. עלה למיטה מחמת חולי כמי שעלה לגרודם לתלייה, וצריך פרקליטין. ואלו הם פרקליטין של אדם, תשובה ומעשים טובים. וכל זה מחזק אותנו שה' יתברך רופא חולי עמו ישראל. וזה בגדר שבת החודש, שיש לעשות תשובה ולהתחדש ולהתעלות. ונזכה לישועות מקיפות ברוחניות וגשמיות, בחודש ניסן חודש הגאולה אמן ואמן. שבת שלום.

וכן בגמרא (כתובות נ"ג): רפואה הרי זה כמוזנות ופרש רש"י חיי האדם ע"י אכילה וע"י רפואה. ע"ש. ומכאן למד הרמב"ם (בפיסא"מ פסחים נ"ג). על חזקיה המלך שגזו ספר רפואות. ומאחר שרפואה כמוזנות, אז כמו שיש להודות לה' יתברך על האוכל שנתן לנו, כך יש להודות על הרפואה שנתן לנו, וגזו ספר רפואות זה ספר שהיה שימוש בטעות לעבודה זרה וכן תרופות של כל מיני רעלים מסוכנים. אבל עצם התרופה זה כמו אוכל, וצריך לרפאות ולשמור על עצמו תמיד. ע"ש.

ומסתברא שהמכוון באמת ע"י לקיחת תרופות כפי הצורך וכפי הוראות הרופא הגדול שיועד קצת, מקיים בזה מצות ונשמרתם מאד לנפשתיכם. ומפורש בשו"ע (ס"ט ל"ג), לומר יהי רצון לפני הקדוש דם. ובמשנ"ב שם (ס"ט ו'), לפני כל לקיחת תרופה, לומר יהי רצון שיהא עסק זה לי לרפואה. ע"ש. ומרן רבינו הגדול זיע"א (יב"ט ד"ד ח"מ סימן ט) פסק, כשם שהותר לחלל שבת לפקוח נפש, כך חייב החולה עצמו לציית לכל הוראות הרופא. וכשזה פקוח נפש גם לאכול נבלות וטרפות האסורות מן התורה, לקיים וחי בהם ולא שימות בהם! ע"ש. והוסיף עוד (יח"ד ח"א, סימן ס"א) על חולה ביום כיפור שיש חשש ספק סכנה לחייו, שחייב לשמוע לרופא, ולאכול. ואם יחמיר על עצמו ענוש יענש בידי שמים. ע"ש. ואסור לנו להתנהג כהרמב"ן שאמר מה לצדיק בבית הרופא? ורק צדיקים מיוחדים שיזכויותיהם מרובות נענו ע"י תפילה בלבד. ע"ש.

באופן מיוחד נגע צרעת, חולי בעור הבשר, יש לבוא לכהן ולא לרופא. ומפורש בגמרא (ערכין ט"ז), הנגעט באין על לשון הרע. ובספר החינוך (מ"ע קס"ט) שציונו ה' יתברך לתת לב אל החולי הרע הזה שהחטא גרם אותו. ויחשוב מיד כי עוונותיו גרמו וע"י שיפושש במעשיו יוסר הנגע מעליו. ע"ש. והרמב"ם (סוף הלכות לרעת) שחולי זה אינו מנהגו של עולם אלא אות ופלא לישראל להזהיר מלשון הרע. וכן בפירוש המשניות (נגעים פ"ב) שסוגי הצרעות אינם חולי טבעי בשום פנים. ע"ש. ועונש למצורע, בדרך ישב מחוץ למחנה מושבו. ודרשו חז"ל (ערכין ט"ז) הוא הרחיק בלשון הרע בין איש לאשתו ואיש לרעהו לפיכך מחוץ למחנה מושבו.

ומבאר רבינו אור החיים הקדוש שזה נגד הטבע! כי התרופה לצרעת ע"י שמשמחים אותו ומרחיבים דעתו עם החברים, וכאן מרחיקים אותו לגמרי, בדרך ישב. וע"י שמהרהר בתשובה ומטהר לשונו יראה שהנגע נהפך ונעשה טהור, כי אין לך דבר שמרחיק את האדם מן קונו כלשון הרע. ע"ש. וכנראה

בפרשת תזריע כתוב בתורה על מצורע, כאשר יש לו דלקת חריפה וחזקה מאד בעור בשרו, וכמוכן יש לו צער וייסורים וכאבים, ושנוי בצבע העור וקשה מאד להסתדר ולהיות כך בין הציבור. והפסוק מלמד אותנו שלא ללכת לרופא עור ולא לקחת סמי רפואה, ולא לשכב במיטה ולא כלום, אלא לרוץ מיד לאהרן הכהן הגדול או אחד מכבני הכהנים והם פותרים את הבעיה.

תמיד למדנו וזה מ"סודות האמונה, שהכל תלוי במצוות ועבירות בלבד. כאשר יש צרות ויסורים וכאבים וכיוצא בזה לחשוב מיד איפה טעיתי? במה נכשלתי? איזה עבירה עשיתי? ובפרט אם יוכל למצוא על אותו אבר שסובל ממנו, כאבי שיניים אולי בעוון לשון הרע, כאבי עיניים אולי להתחזק בשמירת עיניים, כאב לב שזה הקשה ביותר (עיין שבת י"א). אולי בעוון קנאה ושנאת הבריות שזה בלב, לא תשנא אכו' בלבבך! וזה מתקן באופן נפלא, ומאיר את הכח בנשמה שבאותו איבר לחיים טובים. ולמדנו בגמרא (בבב"ב ט) אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפושש במעשיו. ע"ש. ורבינו הגר"ח מוולוז'ין בספר הקדוש נפש החיים (שער 7 פסק ז') מפרש, לפושש ולמשמש באותו אבר שיש בו יסורים, באיזה עוון נכשל באבר זה.

וחז"ל הקדושים מלמדים אותנו (בבב"ב ט) אין דרכם של בני אדם לרפאות, אלא שנהגו. ופרש רש"י לא היה להם לעסוק ברפואות אלא לבקש רחמים כלומר, להתחיל עם תפילה והרהורי תשובה לפני כל טיפול רפואי. וידוע מרבינו החזון איש זיע"א, שיהיה אומר רופא קטן לא יודע כלום, רופא גדול יודע קצת. וצריך רופא הכי טוב לקבלת טיפול רפואי. והרמב"ן על התורה בפרשת בחוקותי מוסיף שהצדיקים כאשר היו חולים לא הולכים לרופאים אלא לנביאים. כי דורשי ה' לא דורשים רופאים, ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון השם? וה' יתברך מביטח לנו כי אני ה' רופאך, והסירותי מחלה מקרבך. ע"ש.

כמוכן, שזה דרגה גבוהה מאד של צדיקים וקדושים. ואנחנו הקטנים כפי הצורך והמצב והענין דורשים ברופאים. ומפורש בגמרא (ב"ק פ"ה), על הפסוק ורפא ירפא, מכאן שניתן רשות לרופא לרפאות! ופרש רש"י לכוון שהחולי בא מהשמים עם כל זה מותר לרפא את עצמו בטיפול רפואי. ע"ש. וכן בגמרא (ע"ז ס"ג) יסורין הבאין על האדם, מהשמים מכוונים שיתרפא אותו אדם ע"י סם פלוני, רופא פלוני, ביום פלוני ובשעה פלונית. ע"ש. ומכאן שגם החולי וגם התרופה מהשמים.

איך ניצלים מעין הרע ומעין רעה?

להתענג על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

אמנם, היית רוצה להביא בנים לעולם גם ללא דרישתו הנוכחית של הקדוש ברוך הוא. אולם, ברגע שעשית זאת כדבר ראשון, הראית בעצם מה חשוב ומה עיקר לגביך, והקדוש ברוך הוא מקבל את התנהגות והצהרת בנו באהבה.

באותו צורה ניתן לנהוג בכל מתנה לה זכית על ידי הקדוש ברוך הוא, ובדיוק כמו שבביכורים מקריבים את ראשוני הפירות, ובפדיון בכור פודים את ראשון הבנים, ובבכור בהמה ופטר חמור פודים את ראשון הנולדים, כך בכל דבר לו זכית, לו תשכיל ותשתמש בו לטובה ותמלא אותו בסממנים שיוכיחו כי לא לצורך רכשת "מוצר נוצץ" זה, אלא לצורך דרישתו וקיום מצוותיו של ה' יתברך.

הרכב הזה ישמש, בראש ובראשונה, לנסיעה לבית הכנסת כדי להספיק ולהגיע מוקדם לתפלה. הרכב הזה ישמש להסיע את הילדים הקטנים לבית תלמודם כדי לגרום להם להגיע וללמוד בהתמדה. הרכב הזה יסיע אותך למקום העבודה בכדי שתזכה לקיים בכספך את עולם התורה הפרטי ואת עולם התורה הכללי ולמלא את מחויבותיך בעולם.

כאשר הרכב נעשה תשמיש לקודש, באותה שעה לא יכולים לחול עליו עין הרע, קנאה או שנאה או תחרות. באותו רגע נעשה אותו רכב לאחד מציי הרכבים של הקדוש ברוך הוא, שהרי לשמו הוא נועד. ומאותו רגע חברת הביטוח, המבטחת רכב זה, היא חברת ביטוח אלוהית ולא ארצית שמבטחת רק לאחר קרות המקרה הביטוחי, לאמור האסון, אלא חברת ביטוח המונעת אסונות.

וכחלק מהלקח הנלמד מברית המילה המתנוססת בפרשתנו. ברית מילה היא הדבר הראשון, ואולי האחרון בחייו של האדם, בו סובל הוא ייסורים מ'ניתוחון' אלוהי, ובעוד הוא מילל בבכי, רואה ושומע הוא מסביבו את הוריו וכל בני המשפחה והחברים ששים, שמחים ומאושרים, ואפילו מלווים את התהליך בתזמורות של שירי קודש וסעודות פאר.

הקטן מבין באותו רגע בתת המודע הקטנטן שלו את הדבר הבא: גם כאשר עובר עליך משהו כואב, יתכן שהוא טוב, כי הרי לא יתכן שאסבול ומסביבי כל כך הרבה אנשים, בראשות הוריי, שדווקא על רקע אותו סבל יהיו בשמחה. ואם כך, עלי להבין שלא כל מה שכואב הוא רע באמת. זהו הלקח הראשון לו זוכה יהודי ברגע שנולד הוא בעולם. עם הלקח הזה הוא גדל וזוכה להיכנס למשברי החיים ולצלוח אותם. גם כאשר כואב לך, גם כאשר מציק לך, גם כאשר חשבון הבנק גורם לך לבעיות, אתה יודע שלא כל מה שכואב מעיד על משהו לא טוב. לפעמים הכואב הוא הטוב הגדול ביותר.

ובדיוק כשם שהיית בן שמונה ימים לא הבנת זאת, אבל האמת שהדבר נכון, כך יום בכל צעד ושעל מחייך, גם אם קרה משהו שלא כל כך היית שמח בו, עדיין יש לך את הזכות ואת העונג שהקדוש ברוך הוא המנווט את חייך הוא זה שעשה זאת וזה הדבר הטוב ביותר עבורך.

ובאותה מידה, לא כל מה שנוצץ ומתוק הוא לטובתך, התחושה לא באמת מעידה על המציאות, וכשיש אבא גדול שאוהב, מעניקים לו את הזכות להחליט מהו טוב ומהו רע ופועלים על פיו.

זה אמור גם ללמד אותך כשכך או ככן משפחה של 'הבחור המצליח', לא לקנא במה שיש לו. כי עליך להבין ולהאמין באמונה שלימה, שאם היה אותו רכב נוצץ טוב לך ומתאים, היה האלוהים מזמן לך אותו במיידית. אם אין לך את הרכב הזה, הרי שהוא אסון בשבילך וה' שומר עליך שמירה מעולה ולכן מגן עליך מרכב מנקר עיניים זה...

ודרגה נוספת, קצת יותר מורכבת, וממש לא מחייבת למי שקשה... איך מצליח 'הבחור המצליח' לגרום לקרובים לאהוב את מציאות הרכב החדש? הוא פשוט מקפיץ אותם מדי פעם טרמפ, הוא מעניק להם את הרכב לחתונות, לחתן שרוצה לחוש מצליח ליום אחד... הוא מנדב מידי פעם נסיעה למען המשפחה למען העם למען המולדת, למען שלום הבית בנפשם של קרוביו.

בריא, מועיל, מחזק, ושומר על המרקם המשפחתי והחברתי העדין בלאו הכי.

בברכת הצלחה לכל שותפי השיחה, ובברכת השלמה באהבה, ומילוי כל המשאלות לפי רצונו וחווה דעתו המושלמת של בורא העולם, אמן. **ברוכים תהיו!**

שלום וברכה מורי ורבותי!

במסגרת שיחותינו המשותפות, אנו זוכים מידי שבוע לעלות ולהתעלות הן ברוחניות והן בהתאם לכך בגשמיות...

השאלה הבאה היא איך זוכים לא ליפול בעקבות כך בעין הרע?

ידועים הרי דברי הגמרא הקדושה (ב"מ ק"ז ע"ב) שתשעים ותשעה אחוז מהנפטרים עזבו את עולמנו בעקבות עין הרע שנעשתה להם, ורק אחוז אחד בלבד מת כדרך כל הארץ.

ומעבר לכך, מעבר ל'עין הרע', ישנו מושג שנקרא 'עין רעה'. עין רעה היא מידה של אדם שאינו מתלהב ומוקיר את שיש לך עד כדי איבוד נשימה, אלא מראש רואה הוא בהצלחתך סיבה לקנאה ולצרות עין.

גם אם לא ממש אכפת לך מעין הרע' ומעין רעה', עדיין אתה אמור להיות אדם שלא מוכן "לנקר עיניים", זה פשוט גורם צער לאחרים שאין להם.

אתה בעשור השלישי לחייך, החיים הובילו אותך לצורך ברכב חדש ומפואר. יש לך את האמצעים לרכישת רכב כזה, ואתה יודע גם איך לתחזק אותו. אולם, אתה יודע שביום הראשון בו תרכב במרכבה המפוארת הזו, בני המשפחה והחברים והשכנים והמכרים יהיו הראשונים שישימו לב לשדרוג, יראו ראשונים את המוצר החדש והיפהפה שהצטרף למשפחה. ומכאן ואילך יהיו הדעות - או ליתר דיוק העיניים' - חלוקות.

יהיו את הקרובים והאוהבים באמת שישמחו בשמחתך ויחוו כאילו קנו לעצמם רכב שכזה. במקרה הטוב, המדובר הוא בהוריקן בלבד...

יהיה המעגל הרחב יותר שיקבל זאת בברכת "מזל טוב" ו"הצלחה", אולם יחוש צביטה כלשהי על הבחור הצעיר והמצליח שהגיע למרכבה שכזו בעוד הם מדדים מידי בוקר מאוטובוס לאוטובוס או שרוכבים על משהו חבוט במקרה הטוב, שהזמן להגיע אותו זה הזמן בו מצליח הינוקא עם מרכבת המשנה להגיע כבר למקום העבודה, לחנות, לעלות למחוז חפצו, וכבר להתחיל בלימוד או בשיחה עם השותפים להצלחה.

ויהיה המעגל הרחב עוד יותר, שם יסתכלו על הרכב מתחילתו עד סופו בדקדקנות. יבחנו את הגלגלים וישזפו עיניים בפנים, בריפוד, בגלגל ההגה ובמה לא, ורק לאחר מספר שאלות על נפח המנוע ושנת הייצור יסגנו ברכת 'מזל טוב' ו'מברוק' במנגינה ההנעה בין השלמה לבין 'איך החיים מאירים פנים דווקא לאחרים'...

אם הגמרא הקדושה מעידה שאדם מקנא בכל הסובבים אותו מלבד שניים שהם בנו ותלמידו (סנהדרין ק"ה ע"ב), וזאת משום שכל הצלחתם היא בעצם הצלחתו. הרי ברור הוא שמלבדם כולם, אבל כולם ממש, מקנאים בהצלחתך, מה שמחריף את השאלה, איך עושים את זה טוב עד כדי שמירה מעולה, על כל הדברים הטובים שיש ושעוד יבואו בקרוב בעזרת ה'?

והתשובה לכך, מורי ורבותי, כרגיל נמצאת בתורתנו הקדושה, ובהתאם לשיחתנו, אף בפרשתנו האנוהה.

הפרשה פותחת בפסוק "אִשָּׁה כִּי תִזְרַע וְיִלְדָה זָכָר... וּבָיִם הַשְּׂמִינִי יְמוֹל בְּשֵׁר עֶרְלָתוֹ" (ויקרא יג, ב-ג). כחלק מהתהליך של קבלת בן חדש מידי של הקדוש ברוך הוא, נדרש האדם לכנס את ידידיו ובני משפחתו לאירוע הנקרא "ברית מילה". באותו אירוע מסיר המוהל את עורלתו של בנו מעליו, ובימינו מקפידים כל בני המשפחה להפוך אירוע זה לחגיגי יותר ויותר עד כדי חתונה קטנה.

אחד הרעיונות העומדים מאחורי טקס מבורך זה הוא הענין עליו דיברנו. בני זוג הקימו את ביתם והתחילו את חייהם המשותפים, והנה מפתיע אותם הקדוש ברוך הוא במתנת חיים. בן המסמל את המשך המשפחה, הוא ימשיך לשאת את שמה עד יום מותו, והוא יעמוד לימינם של הוריו במקרה הצורך.

הדבר הראשון אותו עושה האבא בבנו יחידו הוא "ניתוחון", שההיגיון העיקרי שלו הוא דרישתו ומצוותו של ה' יתברך. כביכול אומר אותו האב להקדוש ברוך הוא: "קיבלתי את בני בכדי לזכות ולקיים בו את מצוותיך". ובהיותו והמצווה הראשונה היא ברית מילה, אני מקיים אותה בשמחה ובאהבה והיא סמל ואבן דרך לכל יחסינו מכאן ולהבא.

שאלה יפה

שו"ת ממורנו הרב שליט"א

ומעשים טובים, על ידי זה מעטרים את אביו בעולם האמת. וכשימות, זה נגמר. ועל זה בכה

והוא פירש כל זה בספר בנינו לרבנו רבן אריש חי זכרון סוס.

ומכאן למדנו על העילוי להורים גם בלי לומר כלום, ובפרט בשבת קודש כאשר התפילה מתארכת, ויש טורח ציבור, ועושים השכבות לנפטרים בתוך שנה. ואז עדיף להמנע מלעשות להוריו משום טירחא דציבורא. אבל בעיקרון ניתן לעשות כן. ותלמוד תורה כנגד כולם, גם כנגד ההשכבות.

שאלה: יש לי שיעור ארוכה בגבה, האם מותר להוציא עם פינצטה? ומה הדין אם היא לבנה? **תשובה:** עיין בשו"ע (יור"ד ר"ס קפ"ב) שמותר כפי הצורך. שיעור לבנה אסור להוריד מטעם לא ילבש. (ועיין אור"ח סימן ק"מ, ומשגיב ס"ק 7) ואם יש לו קושי גדול יעשה שאלת חכם.

שאלה: קפץ לנו החשמל בשבת בלילה, וכשהתעוררנו בבוקר הסירים בפלאטה היו חמים, האם היה מותר להביא גוי שידליק את החשמל בבית?

תשובה: אסור. כי רק לצורך חולה שאין בו סכנה מותר להביא גוי. כמובן אם הילדים בפחד, או בשביל אוכל של התינוק, או אין תנור חימום והקור גדול וקשה, יש להקל על ידי גוי כדון שבות לצורך חולה. וכן יש מתירים כשהוא שבת חתן לסמוך על הרמ"א (אור"ח סימן רע"ז סעיף ב').

שאלה: כתוב בתפילת שמונה עשרה: "ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת" - מדוע אנו צריכים לומר להקב"ה את הפסוק הנ"ל, הרי זה דבר ידוע וברור שהובטח לנו ע"י הקב"ה בעצמו?

תשובה: שאלה יפה. ושמעתי תירוץ. שהכוונה לקבל שכר בעולם הזה, כי הבוטח בהשם יתברך והוא בעל אמונה ומקדש שם שמים. אז כאשר מהשמים מביאים לו שפע גדול, בבחינת צדיק וטוב לו, אז כולם לומדים ממנו לקיים מצוות. ויגיעת ומצאת תאמין. וזה הבקשה לבוטחים בהשם יתברך, תן להם שכר בעולם הזה, וגם בזה יהיו עובדי השם יתברך טובים יותר.

לעניות דעתי, כדאי גם להוסיף ולכוון על הרווקים והרווקות ועל אלה שטרם נפקדו בזרע קודש של קיימא. והם מתפללים ומקיימים מצוות במסירות ובהתבונה ובהכנעה גדולה, אנא השם יתברך תשמח אותם בבשורה טובה בעולם הזה, שהרי הם בוטחים בך עם כל הקשיים הנוראים. כי עיכוב בנישואין זרע קודש של קיימא זה הצרה הגדולה ביותר בעולם, למי שמבין. ויש לכוון ולהתפלל עליהם מעומק הלב, ולה' הישועה.

הכסף ביד שלישי לפני המשחק, יש מקום להקל.

שאלה: שלום לכבוד הרב, אם אני נכנס לשירותים אם כפפות אני צריך ליטול ידיים? **תשובה:** יש מתירים באופן זה. שאין רוח רעה שורה על הידיים, בין לענין בית הכסא עם כפפות, ובין לענין שינה בלילה עם כפפות. ויכול כמובן לעסוק בתורה, ולברך באמצע הלילה אם רוצה לשתות וכיוצא בזה. ובפרט כיום שבת הכסא שלנו נקי מאד, ויתכן שאין בו רוח רעה כלל. ודינו כבית הכסא דפרסאי (בבב"ב טו). כך שלמעשה כפי הצורך יש להקל. וכמובן כיום שיש מים בקלות, וניתן להסתדר ולשטוף ידיו, ראוי להזהר בכך. וכידוע מהסיפורים על הצדיקים שהיו רק רואים את האסלה מבחוץ היו מקפידים ליטול ידיים. וכמובן שזה חסידות.

אבל בשעת הצורך כגון שיש לו פצעים בגב היד וכיוצא בזה. יכול להקל שלא ליטול. וזה קל וחומר מדין אוכלין ומשקין המכוסין שנכנסו לבית הכסא שאין צורך להחמיר בזה. ועל אחת כמה וכמה לנטילת ידיים כשיש לו צער וקושי, קור ובעיות וכיוצא בזה. ועיין ביביע אומר (חלק ד' אורח חיים סימן ה' סעיף קטן ז').

ומאידך, כשאין צער וקושי ואדרבא קיץ חם ומים בשפע שבזה יש להחמיר ולזהר ליטול ידיים. גם אם נכנס לבית הכסא עם כפפות, ומרומז בגמרא (עבודה זרה ל"ג) הא מ"א בנהרא. עיין שם.

שאלה: האם מותר להזכיר שמות של נפטרים ולהתפלל לעילוי נשמתם לא ביורצאייט?

תשובה: יש מנהג מסוים והיו כאלה חכמים הטוענים שלאחר שנה אין להזכיר שמות הנפטרים, כי זה גורם להם ירידה לעולם הזה. וצער מסוים. אבל דעת מרן רבינו הגדול אור העולם זיע"א שמותר מידי פעם בפעם לעשות השכבה להורים, וכן בשעת לימודו יעשה השכבה לעילוי נשמתם. ועיין חזון עובדיה אבלות חלק א' (דף ע"א).

גם לרבות שבעצם. גם מי שלא מזכיר שמות נפטרים עצם הענין שהנפטר זכה שיש לו בנים ובנות שומרי תורה ומצוות. הנפטר הזה מאושר בעולם האמת. ושנינו בגמרא ברא מזכה אבא (סנהדרין קד). וכן בגמרא (בבב"ב י"ח) מסופר על אבוא דשמואל, שהיה אביו של שמואל חברותא של רב. אשר היו שניהם שני גדולי הדור (ר"ש ב"ב טו), ואביו של שמואל בכה על שבקרוב שמואל מת ומגיע לעולם הבא. ולכאורה למה בכה, הרי בסוף כולם מתים? ועוד אבוא דשמואל שהיה מקובל וקדוש וצדיק ובעל רוח הקודש וקפץ ובא לארץ על ידי שם, ובוזה נתעברה אשתו ונולד שמואל (תוספות קידושין ע"ג). ואבא כזה יבכה? אלא בכה אבוא דשמואל שמפסיד את זכותו של שמואל. שכאשר שמואל האמורא הקדוש שהיה גדול הדור עושה ומסגל תורה

שאלה: אם כבוד הרב שליט"א יוכל לתת כמה עצות כדי לזכור לימוד לצורך מבחן רבנות בכלל, ובנושא איסור והיתר בפרט. תודה רבה.

תשובה: שמעתי כמה עצות: א. שמירת העיניים, ולא תתורו, למען תזכרו! ב. חזרות הרבה. ג. חזרה בעל פה זה כמו 4 בפנים. וכמובן להתפלל כדי לזכור ולהצליח כמבואר בגמרא (נדה ע): שצריך שקידה בלימוד וגם לבקש רחמים. ע"ש.

עוד עצות טובות, גם ללמוד ביראת כבוד ליד הספרים. וגם לכוון כוונת הב"ח באור"ח (סימן מ"ח) שרוצה להתקדש מכת התורה. וגם לכוון שמגיע מהר סיני ללמוד תורה (וזהו הקדוש תחילה פסח ב"ה). ולומד עם השם יתברך, ומכוון ללמוד כאשר ציוני השם אלוקי.

ועיין תפארת ישראל על המשניות במסכת אבות שהביא עצות טובות כיצד ללמוד באופן המועיל לזכרון. ע"ש.

שאלה: אני הכנסתי מחשב לבית, כי אני לומדת גרפיקה ממוחשבת, אני צריכה גם אינטרנט כי יש לנו במכללה החרדית אתר לשאול שאלות אם מתקשים בנושא מסויים שלמדנו וכי'.

הרבה פעמים נעזרתי בהם כי כשעשיתי עבודה ולא ידעתי איך עושים משהו שלחתי להם שאלה ועזרו לי ב"ה.

עשיתי אינטרנט מסונן של אתרוג, אני מסתכלת באתר הידברות, שומעת ורואה שיעורי תורה מחזקים, לומדת גם הקלדה עיוורת דרך האתר של לימוד הקלדה עיוורת, מסתכלת בכיכר שבת בחדשות ובקליפים לפעמים, הכנסתי את המחשב לפני כ- 7 חודשים כשהתחלתי ללמוד.

השאלה היא, האם יש לאתרוג אישור מרבנים או שרק לנתיב יש? והאם כדאי לעבור מאתרוג לנתיב?

תשובה: הידברות מצוין, שיעורי תורה מחזקים מצוין, לימוד הקלדה באצבעות בלבד, זה מצוין. אבל כמה שפחות להסתכל בערוצים, ובכיכר השבת ובחדשות למיניהם. זה מיותר ומסוכן. אם רוצים חדשות עדיף להיות מנוי על עיתון שבועי יום ליום, אם רוצים יותר עיתון יומי המודיע, וזה מצוין. מרן רבינו זיע"א היה מנוי על המודיע.

בקשר לאישור של רבנים אינני מבין בזה. לשאול איפה יש יותר צניעות ויראת שמים. ואיתם להתחבר.

שאלה: אנחנו יושבים כל החברים ומשחקים "פוקר" וזה על כסף, אבל זה כסף קטן שאין אנו מקפידים אם נפסידו, האם מותר לשחק בכזה מקרה?

תשובה: אם זה אמצעי לחזקת ביראת שמיים ולא מקפידים כי זה סכום קטן, וגם ישימו